

Medgyes és vidéke

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagypiac-tér 28
Reissenberger-nyomda.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak: Egy évre 12 K, félévre 6 K,
negyedévre 3 K. Egyes szám ára 30 fillér.

November 16.

Ez a dátum a magyar történelemnek a legszebb napja. Ezen a napon hullott le a rabbilincs, melyet a magyar nemzet ajkára, egész testére az osztrák nagyhatalmi vágy rakott. Nemzeti ünnepe a magyar nemzetnek és minden ez édes anyai földből táplálkozó testvérnépnek. 1848 március 15-ike volt, mikor Petőfi végigharsogta a nemzet szívébe: „Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk”. És ez egy siserdő szikrája volt annak a népnek, amely Martinovitszal azt a jármat akarta összetörni, amely közel négyszáz éven át önállóságunkat, függetlenségünket, szabadságunkat, minden gazdasági és kulturális szabadfejlődésünket tartotta leigázva.

Ezt a szikrát akarták kioltani odaát, de ha tüzet ki is oltották, azért mint forrongó lávát, sőt mint égett, míg végre hatalmas tüzesóva, és egyszerre seprte el minden piszkos gátat.

Igy lett Rákóczi, Thököly, Martinovits, Petőfi legfenségesebb álma boldogító, gyönyörű valósággá. Független, szabad ország lett Magyarország; független és szabad „Köztestársaság”!

Mennyi dicső álom, mennyi reménységgel tündöklő álom lett egyszerre eleven, talán soha nem remélt, élő testté, valósággá!

Ezer esztendeje őseink vérrel szerették meg ezt a szép országot és ezer éven keresztül a sok fény és dicsőség közepette hány millió és millió magyarnak hőiesen, dicsőséggel kiontott vére áztatta meg az édes anyaföldnek minden talpalatnyi rögét?! Védőbástyája volt e nemzet Nyugatnak és Keletnek. A magyar haza testén ütözködtek össze az ellenségek, de a nemzet egész teste a hazai földön élő testvérnemzetekkel együtt fogadta a csapásokat s védte dicső őseinktől drága áron megszerzett Hazát. Nemzedékeket irtottak ki; nagytemetője volt a nemzetnek a Mohi-pusztá, Mohács és az egy századnál tovább keserve sen nyögött török uralom; s mint láncravert oroszán voltak beketre- CEZVE TAVASZTAN A SZABADSÁGBA csak azért, hogy a mindenható Habsburgi örjögő hatalom bennünket koldussá, nyomorékká tegyen.

Vitam et sanquinem! Életet és vért áldoztunk temérdek, patakokra valót, valahányszor ingott-recsegett a habsburgi trón, mi voltunk, ki mint

oroszlánok, tigrisek küzdöttünk, ontottuk a saját vérünket s jutalmul pedig nyomort, szenvedést, alkotmányunk, függetlenségünk megtiprását, száműzetést és vérpadot kaptunk. „Száz éven, száz veszélyben e nemzet csak jobból vérezett!” Leráztuk az igát, széttörtük a rozsdás bilincseket, az alvó szikra tüzet fogott, az alvó oroszlán felébredt. „M megbűnhődte már e nép a multat s jövődőt!” Kivirágzott a független, szabad Magyarország vérvörös virága, amely dicsőséggel hirdeti ősknek és unokáknak, hogy a sok vér, mely áztatta e drága földet, nem hullott hiába, mely után milliók és milliók szive dobogott, azt elértük, megkaptuk.

El kellett jönnie ennek a borzalmas, pusztító háborúnak, ki kellett hullania annak a tömörked vérnek, hogy megszülessék ezredéves ideánk, a független, szabad Magyarország.

1918 november 16 mindenkinék, az ország területén lakó összes népeknek meghozta a szabadságot, hiszen együtt küzdöttünk, egyek voltunk az ellenállásban, együtt szenvedtünk s együtt ontottunk vért, együtt van jogunk testvériesen élni, mindnyájunkat ez a föld táplál, ez böl-

Wilsoni elvek.

Immár, amiután százezer könnyeszemű aggódó anyák, hitvesek és lerongyolódott gyermekek epekedve várakoztak, eljött: vége van a borzalmas világháború modern földrégésének. Hogy mi idézte elő a négy éven át tartó szörnyű vérontást, vajjon a német imperiálizmus, avagy az angol supremácia, azt ezuttal ne kutassuk, hiszen erre a választ majd a diplomáciai akták fogják megadni. Mindnyájunkat a békekonferencia érdekel. Hiszen a jelszó, a miért a hadakozó felek küzdöttek az volt, hogy minden nemzet önrendelkezési jogát megkapja, önönmaga határozza meg függetlenségének, szabad fejlődésének igazságos kereteit. Felszabadítani az elnyomott, leigázott népeket, ez igazságos is, mert minden népnek, minden nemzetnek joga van függetlenül, szabadon élni.

Minket a Wilsoni elvek a népek önrendelkezési joga alapján annál is inkább érdekel, mert Magyarország nem egy ad Corpus alkotó, tisztán egy nemzetből álló ország, hanem nemzetiségekkel elosztott földterület.

A jogosult érdekek megóvásán nyugvó

békének kell létrejönnie, amely ne sértse sem a magyar nemzet életérdekeit, sem az anyai földön lakó testvérnemzetiségeknek jogos igényeit.

Ezredéves multunkra visszatekintve, azt látjuk, hogy a magyar állam ezer éves történeti egység, amely természetes földrajzi, gazdasági és kulturális alapokon nyugszik.

Földrajzilag oly egységes Corpust alkot, hogy testéből egyetlen egy darabkát levágni nem lehet anélkül, hogy az egész katasztrófálisan meg ne érezné. Természetes határaink a Kárpátok, a Duna vízrendszere egyetlen országgá kovácsolta Magyarországot. Földrajzi, területi egységünk mellett ezer év történelme tesz bizonyosságot. Ezer év óta él ezen a földön a magyar nemzet, ezer éven át békében élt az ország kebelében lakó nemzetiségekkel, kiket hogy elnyomott volna, csak bizonyos magyar-ellenes irányzatok, melyet önállóságunk, szabad fejlődésünk rovására odaát a habsburgi dinasztia szított, történelmi hamis tanok felállításával, alaptalan nemzetiségi rágalomokkal, a nemzetiségi kérdés egyoldalú beállításával pervezül állíthatnak.

Ez a hamis politika nem zuzhatja szét

mindazt, amit ezer év megteremtett. Ezer év óta rendezkedett be az államéletünk úgy, hogy gazdasági megélhetésünk egy szorosban egymásba kapcsolódott egységet alkotott, melyet egyrészt a gazdasági munkamegosztás a mezőgazdaság és ipar egészséges aránylagos természeti lehetőségei elválaszthatatlanul összetartanak. S éppen ezért a népek önrendelkezési jogát Magyarországon a nemzetiségi problémát nem szeparasztikuson, hanem csakis koncentralisztikus módon lehet megoldani.

Éppen ebből kifolyólag Magyarország mint ország, mint állam, mint nemzet meg nem állhat, meg nem nem élhet, ha területének történelmi, földrajzi és gazdasági integritását mesterségesen megbontják.

Elképzeltető-e Magyarország egy oly gazdasági területnek, melyen a lakosság kizárólag mezőgazdaságra volna szorítva és gazdasági életének minden más feltételétől, vas-, szén-, bányászattól és erdőgazdaságtól meg volna fosztva?! Ha gazdaságilag így szét lenne szakítva Magyarország egysége, akkor az ország azt a haldokló ember képét mutatná, akinek kezét, lábát, fülét, orrát levágták.

(Folyt. köv.)

csönk, ez kenyérünk, ez minden s aki ezt elrabolni akarja, tudja meg, hogy életünkön, testünkön, vérünkön keresztül teheti csak ezt.

Összetartásra, nem széthúzásra van szükség, így dolgozzon mindenki, akik egyek voltunk a küzdelemben, legyünk egyek a független, szabad Hazánk felépítésében.

de santi.

A járvány.

Az enyészet és halál lehellete körülöttünk. Mintha nem volt volna elegendő a négy és fél évig tartó világégés le nem írható sok nyomorúsága, szenvedése; mintha nem nyűgöznék le már is megviselt idegeinket a rég óhajtott békének nem várt átmeneti szörnyű eseményei: egy újabb ismeretlen ellenség pusztító erejét rettegjük naponként.

Rosszul beszélnek. Dehogy rettegjük. Ifjaink az iskolákat szorgalmasan látogatják, a mozi-előadások zavartalanul folynak, a népgyűlések tömeges látogatottságnak örvendenek, a korcsmákból vig zene, mulatozás hangjai szólnak...

Nem így van a dolog?

Hát kérjük, nem-e elég könnyelmű módon nézünk farkasszemet a halállal, midőn minden óvatossági rendszabályt sutba téve, keresve-keressük az alkalmat ennek az irtózatossá járványnak a tovaterjesztésére.

Mi bénította meg a hatóságok kezét, hogy a máskor oly erélyesnek mutakozó rendszabályaikkal késedelmeskednek? Mi tette fásulttá a társadalom szívet, érzékenységet, hogy minden esetben, ha a hatósági beavatkozás elég erősnek nem mutatkozott, maga lépett az embertmentő akcióba?

Szomorú napokat élünk a világbéke kezdetén, mikor örvendeznünk kellene a világháború befejeztén.

Ahelyett, hogy minden társadalmi frakció az egyén érvényesítésének, boldogulásának a nagy művéhez kezdene, a bolsevikizmus egy árnyalatával igyekszik kioltni nemcsak a munka-, de az életkedvet is.

Ahelyett, hogy a rég megteremtett, megszokott és fennálló közrendet támogatók, az áldatlan háborús viszonyok által netán ütött réseket gondos kezekkel elsimitanók, az újraépíthetőség vágyától eltelve igyekszünk mindent lerombolni, mely eddig az elemek harcától — habár így is úgy is — de megvédett.

Házainkról sok vakolat hullott alá; földjeink nagy része parlagon hever, az iparosok műhelyeiben nem csendül föl a vig, munkás segédek danája, gyáraink kéményei nem füstölnek, vasutaink horderejéből kifogyott a szusz. Köztisztasági állapotainkról nem is beszélünk, közegészségi viszonyaink kritikán aluliak.

Nem a faji kérdés megoldása, nem az országok megteremtésére legyen gondunk, de feledve minden sérelmet, szenvedést, lstenben bizva, a társadalmi rend helyreállítása s az emberiség boldogítása képezze legfőbb feladatunkat s vegye igénybe minden erőnket.

Azok a nagytervezők, építők térjenek magukba akkor, midőn elnyomított és elpusztított nemzedék sirja fölé maguknak dicsőségoszlopot akarnak emelni. A hatalmas lsten kezében hangyák, egyenlők az utszéli koldussal.

A spanyoljárvány pedig terjed-terjed, személyválogatás nélkül viszi áldozatait.

Vajjon nem-e lenne okosabb ez ellen a rém ellen küzdeni s visszaszorítani őt a pokolba, ahonnan az emberiségre szabadították?

Kolos.

Kiáltvány az ország nemzetőreihez!

Magyarország hirtelen átalakulása alatt a rendbontók ellen a nemzeti tanács és a hadügyminiszter felhívására a legkülönbébb csapatok alakultak. A különféle nemzetőrök, akik valóban hivatásukat teljesítették, nagy szolgálatokat tettek a forradalomnak és a népállam hálája illeti őket. Szervezetük számbavevése és rendezése most folyik.

Utasítom az összes nemzetőralakulásokat, hogy a vármegyei néptanácsokhoz, közigazgatási szervekhez avagy vármegyei kormánybiztosokhoz állományukat, munkanapjaikat, teljesítményeiket jelentsék be, hogy a fentebb megjelölt hatóságoktól kijelölendő ellenőrző megbízottak pontos adatokat kaphassanak.

A nemzetőrök napidijait november 11-ig bezárólag ellátáson kívül napi 20 koronával mindenkinek kifizetjük, onnantól kezdve a szükséghez képest fentartott állományt napi 10 koronával és ellátással díjazzuk. Minden nemzetőrt kérek, hogy a díjak kifizetésével türelemmel várjon néhány napig, mert az országban, fájdalom, sokan okatlanul eldugták pénzüket és ez csak akkor kerül vissza a forgalomba, mikor e hó 16-tól kezdve a kormány részére fokozatosan enélkül is kellő mennyiségű bankjegy fog rendelkezésre állni. A független magyar állammal szemben mindenki nyugodtan meghagyhatja a néhány napi követeletét, ne felejtjük el, hogy népkormányunk kötelessége, a pénz értékének biztosításáról gondoskodni. A jövő héten már elég bankjegy lesz, addig is vasárnap, 11-étől, fokozatosan megkapják az adóhivatalok azokat a pénzeket, melyeket a nemzetőrparancsnokságok részben a Nemzetőrök, közösiségek ki becsületes soraitokból a hitvány embereket, kik a nemzetőség nemes cégére alatt zsarolnak és egyéb visszaéléseket követnek el! Az ilyen embereket le kell fegyverezni és jelentést kérek róluk. Becsületes nemzetőrök, teljesítsétek kötelességeket odaadással és rendben és nyugodtan várjátok a a fizetés legközelebbi napját!

Fényes László

a magyar nemzetőség kormánybiztosa.

H I R E K.

Halálozások. A medgyesi magyar társadalmat szomorú veszteség érte. Egy hét alatt két igen kedvelt, agilis és a közéletben gyakran szereplő tagját ragadta el a városban és vidékén uralkodó járvány, a spanyol betegség. Az egyik dr. Rátz Tibor ügyvéd, a másik Salaty József

telekkönyvvezető. Lapunk olvasói előtt, legalább úgy hisszük, mindkét uriember annyira ismeretes, hogy társadalmi szereplésüket, előkelő és megnyerő szívélyes modorukat jellemezni nem szükséges. Nemcsak a medgyesi igazság szolgáltatás, hanem a magyar kaszinó és polgári-kör mélyen érzi azt a veszteséget, amellyel maguk után űrt hagytak. Fájó szívvel, könnyező szemekkel tesszük le koporsójukra részvétünk koszoruját; legyen a föld könnyű fölöttük!

A Szentandrás-napi medgyesi orsz. állatvásár, ugyszintén a kirakóvásár e hó 28-án lesz megtartva.

Nem lesznek többé hustalan napok. A kormány az eddigi két hustalan napot ezen a héten megszüntette.

Az őszi vetések az egész országban, a hadifoglyok elbocsátása folytán, nagyon hátramaradtak, mert a kukorica, cukorrépa és burgonya még nagyrészt nincs betakarítva, minek folytán az a veszedelem fenyeget, hogy a földművesek az őszi vetéssel elkésnek. Szeged vidékén több mint ezer hold buza föld nincs még bevetve.

Élelmiszer kiosztás. A jóléti bizottság értesíti a lakosságot, hogy a város által a katonaságtól átvett élelmiszerek, szerszámok stb. legközelebb a lakosság közt fel lesznek osztva. Az erre vonatkozó módosítatok egy ezen célra felállított vegyes bizottság fogja megállapítani.

Cipőtalpak kiosztása. A vár. élelmezési csarnokban a jövő hét folyamán cipőtalpak lesznek kiárúsítva. Minden személy az élelmezési-jegy alapján egy fél kilót kap. A kiárúsítás kerületenként fog történni.

Szerkesztő: *Dr. Kazatsay Mihály.*

Munkatársak: *Nagy Iván, P. Biró Benedek, Dr. Sziklay Dezső.*

Városi hivatalos hirdetések

Szám 9788—918 vt.

Felhívás!

Miután az erdőlyi katonai parancsnokság az öt legfiatalabb évfolyam azonnali felhívását tartotta meg, a város területén felhívottak 1896., 1897., 1898., 1899. és 1900. évben született legénységi és tisztii állományu egyének, hogy haladéktalanul vonuljanak be, a helybeli huszárpótszázadnál illetve a legközelebbi katonai parancsnokságnál jelentkezzenek.

Utazási okmányaikat az érdekeltek a városi tanács katonai ügyosztályánál kapják meg. Felvilágosításul egyuttal közölik, hogy ezen öt évfolyam behívása csak rövid időre és kizárólag az ország belrendjének biztosítása céljából történik és hogy a most behívott legénységnek az elhelyezési és étkezési illetéken kívül még napi 10 korona összilleték fog kifizettetni és a földbirtokpolitika reformjánál is külön és számottevő előnyökben fognak részesítettetni.

Medgyes, 1918 november 20.

A városi tanács.

Drága jó férjem

Salati József

folyó évi november hó 22-én fél 5 órakor elhunyt. Temetése e hó 24-én délután 3 órakor lesz.

Medgyes, 1918 november 22.

*Özv. Salati Józsefné
szül. Kun Zsófia.*

7822

Minden külön értesítés helyett.